

## Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 01, 2020

Nummer 1, 2020

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

### INHOUDSOPGAVE

#### Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2019:4666](#) 24-12-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:11169](#) 24-12-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:11058](#) 19-12-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:4637](#) 17-12-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:4636](#) 17-12-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:4487](#) 10-12-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:3237](#) 20-11-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:7121](#) 03-09-2019

#### Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2019:10468](#) 20-12-2019

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2019:6094](#) 09-12-2019

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2019:4943](#) 04-10-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:9090](#) 26-08-2019

#### Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 29-10-2019

Pisiká/Moldavië

*Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI*

## RECHTSPRAAK

***Kinderalimentatie; wijziging wegens grove miskenning van de wettelijke maatstaven. Bewuste afwijking van de wettelijke maatstaven stuit af op het gegeven dat de rechter ambtshalve toetst of de kinderalimentatie in overeenstemming is met wet en jurisprudentie. Voor bepaling van de behoefte van de beide kinderen wordt afgeweken van de Nibud-tabel, gelet op het hoge gezinsinkomen.***

Partijen hebben onderling afgesproken dat de kinderalimentatie € 600 per maand bedraagt en dat de man het schoolgeld van een van beide kinderen en de bijdrage voor de paardrijles betaalt, de gezamenlijke kosten zouden worden verdeeld op basis van 70-30 (man-vrouw).

De vrouw heeft zich nadien tot de rechter gewend met onder andere het verzoek om de kinderalimentatie op een aanmerkelijk hoger bedrag te bepalen. De rechtbank heeft het verzoek van de vrouw afgewezen. De vrouw is hiervan in hoger beroep gekomen. Zij vraagt in hoger beroep een kinderalimentatie van € 1.095 per kind per maand wegens wijziging van omstandigheden subsidiair grove miskenning van de wettelijke maatstaven.

De man verweert zich en stelt primair dat de grond van wijziging van omstandigheden niet is aangevoerd, maar overigens dat de omstandigheden niet zijn gewijzigd. Voor zover afgeweken zou zijn van de wettelijke maatstaven bij het aangaan van de overeenkomst, is dat bewust gebeurd.

Het hof neemt tot uitgangspunt hetgeen de Hoge Raad in zijn antwoord op prejudiciële vragen van 1 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1689 heeft gesteld dat de rechter over de afspraken tussen de ouders zelfstandig oordeelt met inachtneming van de wettelijke maatstaven, zonder gebonden te zijn aan hetgeen de ouders onderling over de kinderalimentatie zijn overeengekomen. Daaruit leidt het hof af dat het betoog van de man dat partijen bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven, waarmee hij kennelijk bedoelt dat wijziging van die afspraken moet voldoen aan de naar analogie toe te passen strenge maatstaf van artikel 1:159 lid 3 BW, afstuit op de ambtshalve door de rechter te verrichten toets.

Het hof gaat na of de afspraken over de kinderalimentatie zijn aangegaan met grove miskenning van de wettelijke maatstaven. Daartoe zal het hof eerst de behoefte van de kinderen vaststellen. De vrouw heeft daarover gesteld dat niet aangesloten dient te worden bij de Nibud-tabel, aangezien partijen een (veel) hoger netto besteedbaar gezinsinkomen hadden. De vrouw heeft behoefteoverzichten van de kinderen overgelegd en komt uit op een behoefte van ten minste € 2.925 per maand voor beide kinderen.

Het hof is met de vrouw van oordeel dat het bij de bepaling van de behoefte van de kinderen niet voor de hand ligt dat die behoefte bij een nettomaandinkomen van € 13.375, zoals waarvan bij partijen sprake is, gelijk is aan de behoefte bij het hoogste in de tabel voorkomende nettomaandinkomen van € 6.000. Onder verwijzing naar de geldende jurisprudentie, met name HR 4 december 2015, ECLI:HR:2015:3479, acht het hof het in dit geval niet aannemelijk dat in het hoogste tabelbedrag alle normale, in de inkomenscategorie van partijen redelijkerwijs te maken kosten zijn begrepen en dat ook hier het welvaartsniveau ten tijde van de samenleving van partijen een rol speelt. Het hof gaat uit van de behoefte lijst zoals overgelegd door de vrouw, nu deze door de man onvoldoende is betwist.

Na de overwegingen met betrekking tot de draagkracht concludeert het hof dat, na vergelijking van ieders draagkracht, de man en de vrouw respectievelijk (afgerond) € 2.106 en (afgerond) € 818 per maand dienen aan te wenden voor een bijdrage in het eigen aandeel van de kosten van de beide kinderen.

Gelet op de gemaakte afspraken en wat in overeenstemming zou zijn met de wettelijke maatstaven, concludeert het hof dat de overeenkomst is aangegaan met grove miskenning van de wettelijke maatstaven en voor wijziging vatbaar is. Het hof stelt de alimentatie door de man te betalen voor ieder kind op de helft van het bedrag van € 2.106.

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 24-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2019:11169

**Zaaknummer:** 200.259.691/01

## RECHTSPRAAK

### ***Echtscheiding. Verdeling gemeenschap van goederen; woning is privé-eigendom van de man. Heeft de gemeenschap een vergoedingsrecht op de man?***

Dit geschil in hoger beroep gaat over de vraag of de vrouw een vergoedingsrecht toekomt ter zake de woning van de man. De vrouw stelt zich op het standpunt dat zij recht heeft op een aandeel in de waarde van de woning die is gebouwd op een perceel dat de man ingevolge schenking van zijn ouders onder uitsluitingsclausule in eigendom heeft verkregen. Met dit 'aandeel in de waarde van de woning' (zoals weergegeven in het petitum) heeft de vrouw, naar het hof begrijpt, het oog op een vergoedingsrecht.

Het hof overweegt als volgt. Partijen hebben een hypothecaire lening afgesloten. Niet alleen deze schuld, maar ook de aldus beschikbaar gekomen middelen zijn in de gemeenschap gevloeid. Deze gemeenschapsmiddelen zijn aangewend ten behoeve van de woning van de man. De gemeenschap heeft ter zake die vermogensverschuiving een vergoedingsrecht, althans op de man rust ter zake die vermogensverschuiving een vergoedingsplicht. Nu de vergoedingsplicht is ontstaan vóór 2012, betreft het een nominale vergoeding. Op de hypothecaire schuld is niet afgelost. De man heeft, naar het oordeel van het hof, aan zijn verplichting tot vergoeding voldaan doordat, zoals ter zitting van het hof is gebleken, hij heeft bewerkstelligd dat de hypotheek, sinds 2017, niet meer op naam van de vrouw staat, waardoor zij is ontslagen uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypothecaire schuld en zij daarvoor niet meer draagplichtig is (de vrouw was op grond van art. 1:100 (oud) BW voor de helft draagplichtig). Daardoor drukt de schuld, die geen huwelijkse schuld meer is, op geen enkele wijze meer op de vrouw dan wel de gemeenschap en is er geen grond meer voor een vergoedingsrecht van de vrouw dan wel de gemeenschap. De vordering van de vrouw op dit punt is daarom afgewezen.

De vrouw heeft zich voorts op het standpunt gesteld dat betaling van (levens)verzekeringspremies voor een kapitaalverzekering die gekoppeld is aan een hypothecaire lening, gelijk moet worden gesteld met aflossingen op een hypothecaire schuld en heeft daarbij een beroep gedaan op HR 10 juli 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI4387. Het hof is

van oordeel dat het beroep van de vrouw op deze beschikking niet opgaat. Deze beschikking betrof de afwikkeling van een tijdens het huwelijk niet uitgevoerd periodiek verrekenbeding van inkomsten. Hiervan is in deze zaak geen sprake. De vrouw heeft desgevraagd ter zitting verklaard dat deze beschikking ook op de verdeling van de woning van toepassing is omdat partijen niet zelf over de kapitaalverzekering konden beschikken. Van een verdeling van de woning is echter evenmin sprake. De woning is niet van partijen gezamenlijk, maar alleen van de man. De grief van de vrouw hieromtrent faalt daarom.

Het is volgens de vrouw ten slotte naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ook onaanvaardbaar indien aan de vrouw in het kader van de verdeling van de woning géén vergoedingsrecht wordt toegekend. Het beroep van de vrouw op de redelijkheid en billijkheid gaat naar het oordeel van het hof ook niet op, voor zover dit al een grondslag zou kunnen zijn voor toekenning van de door de vrouw ingestelde vordering. Haar stelling dat zij er nimmer van op de hoogte is geweest dat de man een deel van de koopsom van het perceel onder uitsluitingsclausule was kwijtgescholden, is door de man gemotiveerd betwist. Ter zitting van het hof is bovendien gebleken dat de hypotheekakte en de akte van schenking op dezelfde dag bij de notaris zijn gepasseerd, dat partijen vooraf de stukken ter lezing thuis hadden ontvangen en dat de notaris ter gelegenheid van het passeren van de akte deze stukken nog heeft voorgelezen en er geen aanwijzingen zijn dat de notaris niet aan de op hem of haar rustende 'Belehrungspflicht' heeft voldaan. Deze omstandigheden duiden er juist op dat de vrouw wel op de hoogte was of had behoren te zijn van, kort gezegd, de uitsluitingsclausule. De enkele verklaring van de vrouw dat daar 'toen schijnbaar een blaadje tussen [heeft] gezeten dat [zij] heeft getekend', is onvoldoende om aan het voorgaande af te doen. De vrouw had voor of bij ondertekening moeten vragen wat zij ondertekende (het hof is niet duidelijk wat de vrouw bedoelt met 'een blaadje') en waarom zij dit 'blaadje' (zo dat al het geval was) diende te ondertekenen. Ten slotte heeft de vrouw niet of onvoldoende duidelijk gemaakt welke financiële risico's zij heeft gelopen, zodat reeds daarom aan die stelling moet worden voorbijgegaan.

---

**Instantie:** Gerechtshof 's-Hertogenbosch

**Datum uitspraak:** 24-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHSHE:2019:4666

**Zaaknummer:** 200.235.579\_01

## RECHTSPRAAK

***Verzoening na scheiding van tafel en bed. Beroep van de man op artikel 1:179 (oud) BW gaat niet op. Dit artikel is niet geschreven voor de situatie dat de partij die zich op verzoening beroept opheffing van de gemeenschap vraagt. Rechtbank bepaalt de wijze van verdeling van de gemeenschap.***

De vrouw verzoekt opheffing van de tussen partijen bestaande huwelijksgoederengemeenschap op grond van artikel 1:109 BW. Zij heeft aan haar verzoek ten grondslag gelegd, dat de man weigert de nodige inlichtingen te geven over de stand van de goederen van de gemeenschap en van de daarop verhaalbare schulden en het over die goederen gevoerde bestuur.

De man stelt dat er tussen partijen al gedurende lange tijd geen gemeenschap van goederen meer bestaat. Partijen zijn in 1996 van tafel en bed gescheiden. De gemeenschap van goederen is toen ontbonden. De man betwist de stelling van de vrouw dat partijen zich na de scheiding van tafel en bed hebben verzoend.

Voorts betwist de man dat de vrouw een beroep op verzoening toekomt. In deze zaak, waar de verzoening vóór de wet van 13 december 2000, *Stb.* 2001,11 heeft plaatsgevonden, is artikel 179 (oud) BW van toepassing. Artikel 1:179 (oud) BW luidt dat in het kader van een procedure tot ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, een beroep op verzoening alleen mogelijk is als de verzoening op verzoek van beide partijen openlijk is bekendgemaakt of in het huwelijksgoederenregister is ingeschreven.

De rechtbank oordeelt als volgt. Beoordeeld moet worden of tussen partijen, zoals de vrouw stelt, een verzoening tot stand is gekomen vóór 1 juni 2001. Door een verzoening eindigt een scheiding van tafel en bed en herleven alle gevolgen van het huwelijk, waaronder de gemeenschap van goederen. Verzoening kan worden beschouwd als het willen beëindigen van de door de scheiding van tafel en bed geschapen toestand, het weer op zich nemen van de echtelijke verplichtingen en het aanvaarden dat de andere echtgenoot hetzelfde doet. Tot 1 juni 2001 was de verzoening vormvrij. Pas daarna werd inschrijving in het

huwelijksgoederenregister een constitutief vereiste.

De verzoening moet uit de omstandigheden van het geval worden afgeleid. Daarbij is van belang dat beide partijen verklaren dat de scheiding van tafel en bed gecreëerd is om financieel voordeel te behalen, althans om financiële risico's te vermijden. Uit wat partijen over en weer hebben gesteld blijkt dat zij na de scheiding van tafel en bed feitelijk zijn blijven samenwonen. Zij hebben samen ruim een maand na de scheiding van tafel en bed twee kinderen gekregen. Deze en alle andere feiten en omstandigheden in aanmerking nemend, oordeelt de rechtbank dat de scheiding van tafel en bed feitelijk nooit is doorgevoerd. De rechtbank gaat daarom uit van verzoening.

Over het beroep van de man op artikel 1:179 (oud) BW oordeelt de rechtbank als volgt. De strekking van dit artikel is het tegengaan van een chicaneus beroep op verzoening door de verwerende echtgenoot (zie *Kamerstukken II* 1970/71, 10213, 10 (eindverslag) en *Kamerstukken II* 1970/71, 10213, 11 (nota naar aanleiding van het eindverslag)). Dit artikel is dus niet bedoeld voor de situatie die zich hier voordoet, waarbij de echtgenoot die zich op verzoening beroept (de vrouw) opheffing van de gemeenschap vraagt. De vrouw is in deze procedure pas 'verwerende echtgenoot' geworden toen de man, nadat de vrouw had gesteld dat er sprake is van verzoening, als zelfstandig verzoek een verzoek tot ontbinding van het huwelijk had ingediend. Volgens de man zou hiermee verhinderd worden dat de vrouw zich kan beroepen op de verzoening in de procedure tot opheffing van de gemeenschap. Dat is echter niet het doel van deze wettelijke bepaling en om die reden moet de stelling van de man worden gepasseerd. De vrouw kan zich dus op de verzoening beroepen.

De man betwist niet dat hij weigert de nodige inlichtingen te geven over de stand van de goederen van de gemeenschap en van de daarop verhaalbare schulden en het over die goederen gevoerde bestuur. Het verzoek tot opheffing van de gemeenschap van goederen ligt daarom voor toewijzing gereed. De rechtbank gelast de verdeling van de gemeenschap volgens de onderlinge regeling die partijen hebben getroffen.

---

**Instantie:** Rechtbank Rotterdam

**Datum uitspraak:** 20-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBROT:2019:10468

**Zaaknummer:** C/10/573207 / FA RK 19-3809 + C/10/588094 / FA RK 19-10921

## RECHTSPRAAK

***Partneralimentatie. Hof verkort de alimentatietermijn, omdat de vrouw de inschrijving van de echtscheidingsbeschikking bewust heeft vertraagd door in beroep te gaan van de echtscheiding en dat beroep nadien in te trekken.***

De echtscheiding is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand op 30 juli 2019. Dat is dan ook de ingangsdatum van de partneralimentatie. Een eerdere datum, zoals de vrouw heeft verzocht, is wettelijk gezien niet mogelijk.

Het hof bepaalt vervolgens de behoefte en behoeftigheid van de vrouw. De draagkracht is niet in het geding.

Overeenkomstig het verzoek van de man zal het hof op grond van artikel 1:157 lid 3 BW (zoals dat tot 1 januari 2020 luidde) een kortere termijn verbinden aan de vaststelling van de partneralimentatie dan de wettelijke termijn van twaalf jaar. Het hof acht het namelijk redelijk deze twaalfjaarstermijn al te laten aanvangen per 28 februari 2019 in plaats van 30 juli 2019, omdat de vrouw de inschrijving van de echtscheidingsbeschikking bewust heeft vertraagd. Zij heeft immers in eerste instantie alleen met dat doel hoger beroep ingesteld tegen de echtscheidingsbeslissing, hetgeen zij later weer heeft ingetrokken. Deze limitering betekent dat de door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie eindigt per 28 februari 2031. Voor verdere limitering, zoals door de man verzocht, ziet het hof geen aanleiding. Evenmin ziet het hof aanleiding om de partneralimentatie af te bouwen en over vijf jaar op nihil te stellen, omdat de vrouw dan geacht zou moeten worden in eigen levensonderhoud te voorzien. Het hof heeft in de bepaling van de partneralimentatie al rekening gehouden met de verdien capaciteit van de vrouw.

Het hof bepaalt de hoogte van de partneralimentatie in het dictum, alsmede uitdrukkelijk dat de partneralimentatie eindigt op 28 februari 2031.

*Opmerking: de uitdrukkelijke bepaling van de tijdsduur van de partneralimentatie betekent dat wijziging van deze termijn niet mogelijk is wegens wijziging van omstandigheden.*



**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 19-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2019:11058

**Zaaknummer:** 200.255.398/01

## RECHTSPRAAK

### ***Verdeling huwelijksgoederengemeenschap. Vrouw heeft voor het huwelijk een woning gekocht met onder uitsluitingsclausule geschonken geld van haar ouders. Woning behoort niet tot de huwelijksgoederengemeenschap.***

Partijen zijn in 2014 gehuwd en in 2019 gescheiden. Uit het huwelijk is een zoon geboren. De vrouw heeft de Duitse nationaliteit, de man de Amerikaanse.

De rechtbank heeft de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap bevolen ter gelegenheid van de echtscheiding. De vrouw is van dit bevel in hoger beroep gegaan. Zij stelt een bepaalde verdeling voor. Daarbij gaat het vooral om een bepaalde woning. Daarvan stelt de vrouw dat deze niet tot de huwelijksgoederengemeenschap behoort, omdat zij de woning heeft gekocht met geld dat haar door haar ouders onder uitsluitingsclausule is geschonken. De man betwist dit.

Op 27 januari 2009 heeft de vrouw van haar ouders € 650.000 geschonken gekregen. De Duitse schenkingsakte bepaalt volgens de vrouw dat de schenking naar buitenlands huwelijksvermogensrecht is uitgezonderd van de gemeenschap. In geval van overlijden van de vrouw gaat het onroerend goed uitsluitend over op haar afstammelingen. Verder moet de vrouw zich de schenking laten aanrekenen op haar (toekomstig) erfdeel, althans op haar legitieme. De consequenties van de uitsluitingsclausule zijn, aldus de vrouw, dat het geclausuleerde goed ook in geval van een huwelijk volgens buitenlands recht uitgezonderd is van een verdeling (*Zugewinnausgleich*) en in het privévermogen van de vrouw blijft.

De man stelt daartegenover dat de vrouw de schenking heeft ontvangen en de woning heeft gekocht voordat zij met de man in het huwelijk trad. De vrouw heeft ervoor gekozen te huwen in gemeenschap van goederen. Hiermee heeft zij afstand gedaan van enige uitsluiting. De man had ook een woning in eigendom en heeft gemeend dat partijen er goed aan deden te huwen in gemeenschap van goederen. Mogelijk heeft de vrouw niet gehandeld overeenkomstig de wil van haar ouders of overeenkomstig de schenkingsakte, maar dat raakt niet de rechten van de man en de gevolgen van het trouwen in gemeenschap van goederen.

Het hof oordeelt als volgt. In de onderhavige procedure is niet in geschil dat tussen partijen de wettelijke gemeenschap van goederen bestaat en dat Nederlands recht van toepassing is op het huwelijksvermogensregime van partijen. Artikel 1:94 lid 2 BW is van toepassing.

Vast staat dat de vrouw de schenking voor het huwelijk van partijen heeft ontvangen. Tevens staat vast dat het aan de vrouw door haar ouders geschonken bedrag van € 650.000 was bedoeld, en ook is gebruikt, voor de aankoop door de vrouw van [adres 3] en dat de volledige koopprijs met het geschonken bedrag is gefinancierd. Uit de schenkingsakte en de door de man op zichzelf niet betwiste samenvatting daarvan, en het samenstel van rechtshandelingen leidt het hof af dat de ouders hebben bedoeld dat het geschonken bedrag en ook het daarmee aangeschafte pand volledig aan de vrouw zou toekomen en buiten iedere (toekomstige) gemeenschap van goederen zou vallen. Deze bedoeling heeft de man ook niet, althans onvoldoende, weersproken. Dat in de schenkingsakte is opgenomen dat de vrouw verplicht is om de woning uit te sluiten van 'Zugewinnausgleich' of daarmee vergelijkbare aanspraken naar een buitenlands huwelijksvermogensrecht en partijen geen huwelijkse voorwaarden hebben gemaakt, doet aan deze bedoeling van de ouders niet af. Naar het oordeel van het hof is het samenstel van afspraken tussen de vrouw en haar ouders aan te merken als een uitsluitingsclausule en leidt dit samenstel van rechtshandelingen (schenking van de koopsom met uitsluitingsclausule en aankoop en verkrijging van de woning) ertoe dat de woning op grond van artikel 1:95 lid 1 BW door zaaksvervangende buiten de gemeenschap van goederen blijft en behoort tot het eigen vermogen van de vrouw. Zij heeft immers meer dan de helft van de tegenprestatie van de woning voldaan met door haar onder uitsluitingsclausule verkregen gelden. Dat deze verkrijging heeft plaatsgehad voor het huwelijk doet niet af aan de zaaksvervangende (zie HR 19 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:2274). De woning behoort naar het oordeel van het hof niet tot de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap en heeft daartoe ook niet behoord.

---

**Instantie:** Gerechtshof Amsterdam

**Datum uitspraak:** 17-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHAMS:2019:4636

**Zaaknummer:** 200.252.485/01

**Rechters:** J. Jonkers, C.M.J. Peters en T. Tjhuis

**Wetsartikelen:** 1:94 BW en 1:95 BW

## RECHTSPRAAK

***Partneralimentatie. Terugbetaling te veel betaalde alimentatie. Naar redelijkheid en billijkheid bepaalt het hof dat het te veel betaalde bedrag door beide partijen ieder voor de helft wordt gedragen. Het te veel betaalde mag verrekend worden met toekomstige alimentaties voor maximaal de helft van de te betalen alimentatie die door het hof is bepaald.***

Eind 2015 heeft de rechtbank het bij convenant overeengekomen bedrag aan partneralimentatie bij beschikking bepaald. Dit was een bedrag van € 508, dat de eerste drie jaar niet gewijzigd kon worden volgens het convenant.

Bij de bestreden beschikking is het bedrag op € 515 gesteld, te betalen met ingang van 15 oktober 2018. De man is hiervan in hoger beroep gekomen en verzoekt om nihilstelling. De vrouw verzoekt om de bestreden beschikking te bekrachtigen.

Dat de omstandigheden gewijzigd zijn, is niet in geschil. De man zal vanwege een tumor in zijn kaak en de zware behandelingen die hij heeft ondergaan, niet meer de uren in zijn bedrijf kunnen draaien die hij heeft gedraaid. Met inachtneming van deze omstandigheden bepaalt het hof de partneralimentatie op € 208 per maand. De vrouw heeft verzocht te bepalen dat zij, indien de man tot de datum van deze beschikking meer heeft betaald dan in deze beschikking wordt bepaald, zij het te veel ontvangene niet hoeft terug te betalen. Daarover overweegt het hof als volgt.

Gelet op de datum van indiening van het verzoekschrift in eerste aanleg had de vrouw er met ingang van 15 oktober 2018 rekening mee moeten houden dat de partneralimentatie mogelijk zou worden verminderd.

Uit de overgelegde stukken is gebleken dat zowel de man als de vrouw een beperkt inkomen hebben. Voorts is niet gebleken dat één van beide partijen over een substantieel vermogen beschikt. Voor zover de man heeft willen stellen dat de vrouw een substantieel bedrag uit de erfenis van haar moeder heeft ontvangen verwerpt het hof deze stelling. De vrouw heeft gesteld en de man heeft niet betwist dat de vrouw geen aangifte erfbelasting heeft gedaan. Dit

wijst erop dat de vrouw slechts een bescheiden bedrag uit de erfenis heeft ontvangen.

Het bovenstaande in aanmerking nemende acht het hof het aannemelijk dat hetgeen de vrouw te veel heeft ontvangen, door haar is besteed aan levensonderhoud en moeilijk terug betaald kan worden. Anderzijds is het ten aanzien van de man, die ook een laag inkomen heeft, niet redelijk om het te veel betaalde volledig voor zijn rekening te laten. Het hof acht het redelijk en billijk dat partijen ieder de helft van het te veel betaalde zullen dragen. Voor zover de vrouw aldus een bedrag aan de man dient terug te betalen, kan dit verrekend worden met toekomstige door de man te betalen bedragen. Gelet op de financiële positie van de vrouw acht het hof het namelijk niet uitgesloten dat zij in de problemen komt, indien zij het te veel ontvangen bedrag in één keer aan de man moet terug betalen. Het hof zal daarom op grond van artikel 1:402 lid 3 BW bepalen dat het terug te betalen bedrag in termijnen mag worden voldaan, in de vorm van verrekening met de door de vrouw te ontvangen partneralimentatie. De man kan de helft van het aan hem terug te betalen bedrag aan partneralimentatie over de periode 15 oktober 2018 tot de datum van deze beschikking verrekenen met de door hem vanaf heden verschuldigde partneralimentatie met een bedrag van maximaal € 104 per maand totdat het terug te betalen bedrag is verrekend.

---

**Instantie:** Gerechtshof Amsterdam

**Datum uitspraak:** 17-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHAMS:2019:4637

**Zaaknummer:** 200.253.706/01

## RECHTSPRAAK

***Echtscheiding; duurzame ontwrichting, uitgaan van de toestand ten tijde van de uitspraak van de echtscheiding. Er kan mede acht geslagen worden op feiten en omstandigheden die zich in de loop van de procedure hebben voorgedaan.***

De man voert in hoger beroep aan dat het huwelijk van partijen niet duurzaam is ontwricht en de rechtbank ten onrechte de echtscheiding tussen partijen heeft uitgesproken. De vrouw heeft haar standpunt dat het huwelijk duurzaam ontwricht zou zijn niet onderbouwd, zodat de vrouw niet-ontvankelijk dient te worden verklaard, aldus de man.

De man is daarnaast principieel tegen echtscheiding. Hij is niet met de vrouw gehuwd om vervolgens van echt te scheiden. Volgens de man zijn er ook geen noemenswaardige problemen tussen partijen, althans geen problemen welke niet kunnen worden opgelost. De vrouw verweert zich en stelt dat het huwelijk wel degelijk duurzaam ontwricht is. Zij blijft bij haar standpunt dat zij wil scheiden.

Het hof overweegt als volgt. Op grond van artikel 1:151 BW kan de echtscheiding op verzoek van één der echtgenoten worden uitgesproken, indien het huwelijk duurzaam is ontwricht. Voor de beantwoording van de vraag of het huwelijk duurzaam is ontwricht dient te worden uitgegaan van de toestand ten tijde van de uitspraak der echtscheiding. Daarbij kan mede acht worden geslagen op feiten en omstandigheden, welke zich eerst in de loop van de procedure hebben voorgedaan.

De vrouw heeft gemotiveerd gesteld dat zij niet bereid is om de samenleving met de man te hervatten en zij volhardt in haar verzoek tot echtscheiding. Het hof ziet reeds hierin een duidelijke aanwijzing dat het huwelijk duurzaam is ontwricht. Vast staat voorts dat partijen sinds juli 2018 niet meer samenwonen. Daarnaast zijn aan de man zowel in Nederland als, naar ter zitting in hoger beroep is gebleken, in Turkije contactverboden met de vrouw opgelegd. Deze feiten en omstandigheden zijn voldoende om vast te stellen dat het huwelijk van partijen duurzaam is ontwricht; hetgeen de man daartegenover heeft aangevoerd is onvoldoende om tot een andere conclusie te komen.

**Instantie:** Gerechtshof Amsterdam

**Datum uitspraak:** 10-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHAMS:2019:4487

**Zaaknummer:** 200.262.740/01

## RECHTSPRAAK

***Nakoming zorgregeling. Vader wordt verplicht de zorgregeling met zijn zoon na te komen op straffe van een dwangsom. Het is in het belang van het kind dat er een dwangsom wordt opgelegd, zodat de vader de zorgregeling naar verwachting blijft nakomen.***

Sinds de beschikking van 14 december 2018 verloopt de voorlopige zorgregeling met horten en stoten. Hoewel het kind het erg naar zijn zin heeft bij zijn vader en hem graag regelmatig wil zien, stopt zijn vader regelmatig de zorgregeling, omdat hij volwassenenproblematiek in zijn relatie met het kind erbij haalt. Zo heeft de vader op dit moment een probleem in de samenwerking met de gezinsvoogd en heeft hij daarom gezegd dat hij de zorgregeling weer wil opschorten. Ook ter zitting heeft de vader gezegd dat hij geen contact wil met het kind zolang hij geen 'vrijbrief' heeft voor als hij in de gevangenis komt.

De moeder heeft ter zitting haar verzoek gewijzigd. Zij verzoekt om een dwangsom op te leggen om ervoor te zorgen dat de vader de zorgregeling nakomt zodat het kind niet meer wordt teleurgesteld.

De rechtbank heeft als volgt overwogen. De ouders zitten in een impasse die niet lijkt te worden doorbroken. Het kind komt daardoor klem te zitten, dit blijkt ook uit het feit dat er een ondertoezichtstelling is uitgesproken. De rechtbank maakt zich met de Raad voor de Kinderbescherming zorgen over deze situatie. Het kind wil graag contact met zijn vader, maar wordt daarin regelmatig teleurgesteld door zijn vader. Het is aan de vader om, eventueel met hulpverlening, ervoor te zorgen dat hij de problematiek die hij ervaart met de moeder en de gezinsvoogd kan loskoppelen van zijn contact met het kind. Alle partijen zijn het erover eens dat als de voorlopige zorgregeling wordt nagekomen deze goed past bij de situatie. De rechtbank heeft dan ook de voorlopige zorgregeling, waarbij het kind om de week van vrijdag uit school tot maandag voor school bij de vader verblijft, definitief vastgelegd.

Wat betreft de door de vrouw verzochte dwangsom overweegt de rechtbank als volgt. Voordat de rechter een beslissing neemt over het verzoek tot het opleggen van een dwangsom beziet de rechter of de ouders het samen eens kunnen worden. De rechter kan, als de ouders het niet eens worden en het belang van het kind zich daartegen niet verzet, een door de wet toegelaten



dwangmiddel opleggen, of bepalen dat de beschikking of onderdelen daarvan met toepassing van artikel 812 lid 2 Rv ten uitvoer kunnen worden gelegd. Het is duidelijk dat de ouders het niet samen eens kunnen worden. De vader stelt steeds verschillende eisen aan het doorgaan van de zorgregeling en stopt het contact met het kind als zijn eisen niet worden ingewilligd. De rechtbank gaat voorbij aan het verweer van de vader dat een dwangsom, die op de zitting voor het eerst is verzocht, in strijd zou zijn met de goede procesorde. Dit omdat de vader zich op de zitting tegen de verzochte dwangsom voldoende heeft kunnen verweren. De rechtbank overweegt verder dat het belang van het kind zich niet verzet tegen het opleggen van een dwangsom, het is juist in het belang van het kind dat er een dwangsom wordt opgelegd zodat de vader de zorgregeling naar verwachting blijft nakomen. De rechtbank verwacht met de dwangsom een prikkel te geven aan de vader dat hij de vastgestelde zorgregeling stipt moet nakomen om op die manier de huidige impasse te doorbreken. De verzochte dwangsom is gematigd en tot een maximum beperkt, zoals in het dictum is opgenomen.

---

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 09-12-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2019:6094

**Zaaknummer:** C/05/341643 / FA RK 18-2559

## RECHTSPRAAK

### ***Wijziging gezamenlijk gezag na scheiding. Vrees voor kinderontvoering is naar het oordeel van het hof in het algemeen geen voldoende grond om een verzoek tot eenhoofdig gezag toe te wijzen.***

De rechtbank heeft het verzoek van de vader om te worden belast met het eenhoofdig gezag over de minderjarige afgewezen. De vader is hiervan in hoger beroep gekomen.

De vader meent dat de moeder voornemens is om, zonder zijn toestemming, met de minderjarige naar land X te emigreren. Dat zou ook blijken uit een brief van 20 november 2018 van Veilig Thuis. Volgens de vader dient onderzoek plaats te vinden naar de wijze waarop de moeder aan de belangen van de minderjarige invulling wil geven. De vader heeft ervaren dat overleg met de moeder niet mogelijk is en dat de minderjarige klem dreigt te raken tussen beide ouders, hetgeen niet in zijn belang is. Ter zitting heeft de vader verklaard dat de communicatie met de moeder summier is, maar wel soepel verloopt. Partijen zijn volgens de vader uiteindelijk in staat om met elkaar te communiceren over zaken met betrekking tot de minderjarige.

Volgens de moeder is niet voldaan aan de wettelijke gronden voor toewijzing van het verzoek om eenhoofdig gezag. Het lukt de ouders om met elkaar te communiceren en afspraken te maken met betrekking tot de minderjarige, bijvoorbeeld over het halen en brengen van en naar school, waarbij de ouders in staat zijn om elkaars standpunten te respecteren. De moeder betwist verder met klem dat zij voornemens zou zijn om de minderjarige te ontvoeren naar land X. Daarbij komt dat het Nederlandse en het buitenlandse paspoort van de minderjarige in bezit van de vader zijn. De moeder geeft toe dat zij in het verleden heeft overwogen om zich met de minderjarige te vestigen in land X, maar dat zij daartoe nimmer zal overgaan zonder de voorafgaande toestemming van de vader dan wel de vervangende toestemming van de rechter.

Het hof oordeelt dat de rechtbank het verzoek om eenhoofdig gezag terecht heeft afgewezen. Daaraan voegt het hof toe dat, zelfs wanneer vast zou komen te staan dat de moeder zich samen met de minderjarige zonder voorafgaande toestemming in land X zou willen vestigen, deze omstandigheid op zichzelf genomen nog niet rechtvaardigt dat de vader met het eenhoofdig gezag belast zou moeten worden. In dit verband is relevant dat Nederland en land

X aangesloten zijn bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag. In geval van een ongeoorloofde overbrenging of achterhouding van een minderjarige vanuit een verdragsstaat naar een andere verdragsstaat, biedt dit verdrag de achtergebleven ouder de mogelijkheid om de terugkeer van de minderjarige naar het land van zijn gewone verblijfplaats te bewerkstelligen.

Ten slotte is het hof ten aanzien van de invulling van het gezamenlijk gezag, uit hetgeen partijen ter zitting hebben verklaard, gebleken dat overleg tussen partijen op ouderniveau goed mogelijk is. Volgt bekrachtiging van de beschikking van de rechtbank.

---

**Instantie:** Gerechtshof Den Haag

**Datum uitspraak:** 20-11-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHDHA:2019:3237

**Zaaknummer:** 200.258.310/01

## RECHTSPRAAK

***Kort geding. Ongeboren vrucht. Man vordert aanwezigheid bij bevalling of contact met het kind kort na de bevalling op basis van artikel 1:377a jo. 1:2 BW. Voorzieningenrechter wijst deze vordering af, maar beveelt de vrouw wel de man voorlopig te informeren over het nog te geboren worden kind op grond van artikel 1:377b BW.***

De vrouw is inmiddels ruim 38 weken zwanger en de man wil een omgangsregeling die erop neerkomt dat hij contact heeft met het kind kort na de bevalling. De man heeft ter onderbouwing van zijn vordering het navolgende naar voren gebracht. De man maakt zich zorgen dat de vrouw hem uit het leven van hun zoontje wil houden. De man acht het een recht van het kind alsmede van hem als vader, dat onder andere wordt gewaarborgd door het EVRM, dat er contact plaatsvindt tijdens de eerste (belangrijke) momenten na de geboorte. De man verwijst ook naar artikel 3, 8 en 9 IVRK.

De voorzieningenrechter overweegt als volgt. Op grond van artikel 1:377a lid 1 en 2 BW heeft het kind recht op omgang met zijn ouders en met degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat. Zoals ook op de mondelinge behandeling is besproken, is de vraag wat de wettelijke grondslag is van de vordering van de man. Artikel 1:377a BW regelt het recht van het kind op omgang met zijn ouders. Voor zover de voorzieningenrechter heeft kunnen vaststellen is op dit moment nog sprake van een ongeboren vrucht. Oplossing zou kunnen bieden artikel 1:2 BW waarin staat dat het kind waarvan een vrouw zwanger is reeds als geboren wordt aangemerkt, zo dikwijls zijn belang dit vordert. Echter, de voorzieningenrechter is, met de Raad voor de Kinderbescherming (Raad), van oordeel dat op dit moment het belang van de ongeboren vrucht, oftewel het kind niet kan worden beoordeeld. Niet duidelijk is geworden onder welke omstandigheden de man en de vrouw uit elkaar zijn gegaan. Ook is niet duidelijk hoelang partijen een affectieve relatie hebben gehad en hoe de zwangerschap van de vrouw verloopt. Een ongeboren vrucht, maar ook een pasgeboren baby is afhankelijk van zijn moeder. Het belangrijkste is op dit moment het welzijn van de moeder en de ongeboren vrucht, dan wel de pasgeboren baby. De moeder moet in alle rust kunnen bevallen en het kind kunnen voeden en verzorgen. De Raad stelt ook dat voor een kind de echte hechting met de vader begint bij de leeftijd van twee/drie jaar. De voorzieningenrechter mist

dus de omstandigheden waarin de moeder en de ongeboren vrucht/pasgeboren baby verkeren voor, tijdens en na de bevalling om te kunnen beoordelen dat de vordering van de man kan worden toegewezen. Daarbij komt dat nu nog sprake is van een ongeboren vrucht, niet kan worden beoordeeld of sprake is van zwaarwegende belangen van het kind om het recht op omgang te ontfeggen (art. 1:377a lid 3 BW).

De man heeft voorts vaststelling van een voorlopige informatieregeling verzocht. Vast staat dat de man op dit moment geen enkele informatie ontvangt van de vrouw over het (ongeboren) kind. Zodra het kind is geboren, heeft de vrouw op grond van de wet de verplichting de man te informeren. De vrouw heeft niet verzocht om te bepalen dat ingevolge artikel 1:377b lid 2 BW de toepassing van het eerste lid van genoemd artikel buiten toepassing blijft. De voorzieningenrechter ziet daar ambtshalve ook geen aanleiding toe, zodat de vordering van de man is toegewezen, inhoudende dat de vrouw de man voor het eerst binnen een week na de bevalling informeert over de geboorte van het kind, hoe het met het kind gaat met verstrekking van een foto en daarna voor het eerst na een maand, telkens per maand informeert met onder meer toezending van een dan recente foto van het kind.

---

**Instantie:** Rechtbank Overijssel

**Datum uitspraak:** 04-10-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBOVE:2019:4943

**Zaaknummer:** C/08/237709 / KG ZA 19-254

## RECHTSPRAAK

***Partneralimentatie. Limitering. Kortdurend geregistreerd partnerschap zonder kinderen. Duur partnerschap is duur partneralimentatie; geen reden voor kortere duur. Behoeft. Aangevoerde omstandigheden onvoldoende om niet uit te gaan van op hofnorm gebaseerde behoefte.***

In hoger beroep is tussen partijen in het kader van de door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie de duur van de partneralimentatie en de behoefte van de vrouw in geschil. Volgens de man kan niet van hem worden verlangd dat hij gedurende twee jaar, zeven maanden en 25 dagen aan de vrouw partneralimentatie zal betalen. Partijen hebben in feite slechts veertien maanden samengewoond binnen het geregistreerd partnerschap. De vrouw is hierdoor bovendien niet geraakt in haar verdien capaciteit, nu zij hetzelfde is blijven verdienen en zij na het uiteengaan van partijen volledig in haar eigen levensonderhoud heeft kunnen voorzien. De vrouw stelt hiertegenover dat de partneralimentatie in het onderhavige geval van rechtswege is gelimiteerd tot twee jaar, zeven maanden en 25 dagen en dat de man onvoldoende zwaarwegende argumenten heeft aangevoerd om deze termijn te kunnen bekorten.

Het hof ziet in hetgeen de man daartoe heeft aangevoerd onvoldoende grond om af te wijken van de op grond van artikel 1:157 lid 6 BW geldende termijn van de alimentatieverplichting, die gelijk is aan de duur van het geregistreerd partnerschap van, in dit geval, twee jaar, zeven maanden en 25 dagen. Het hof heeft het verzoek van de man om de alimentatie in duur te limiteren, dan wel af te bouwen dan ook afgewezen.

Partijen zijn daarnaast verdeeld over de hoogte van de behoefte van de vrouw aan een bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud. De vrouw stelt dat bij de vaststelling van haar behoefte moet worden uitgegaan van de hofnorm. Op grond van de hofnorm bedraagt haar behoefte € 4.335 netto per maand. De man betwist op zijn beurt dat de hofnorm moet worden toegepast. Hij is van mening dat de behoeftebepaling maatwerk is en dat de behoefte van de vrouw moet worden bepaald op basis van de door de vrouw overgelegde behoeftelijst. De behoefte van de vrouw bedraagt volgens haar behoeftelijst, na aftrek van correcties, maximaal

€ 2.900,50 netto per maand, aldus nog steeds de man.

Het hof stelt het volgende voorop. De hofnorm is een in de praktijk ontwikkelde vuistregel om de huwelijks- en – in dit geval – de geregistreerd partnerschapsgerelateerde behoefte van de vrouw te bepalen. Deze norm sluit aan bij het netto besteedbaar gezinsinkomen van partijen gedurende de laatste jaren van hun samenwoning en gaat uit van een daaraan gerelateerd uitgavenpatroon. Indien deze behoefte in geschil is, kan het hanteren van de hofnorm als (enige) maatstaf voor die behoefte echter op gespannen voet komen te staan met het door de Hoge Raad verlangde maatwerk. Niet mag worden voorbijgegaan aan de door partijen in dit verband aangevoerde relevante omstandigheden. Het hof is van oordeel dat de door de man aangevoerde omstandigheden in dit geval onvoldoende zwaarwegend zijn om niet uit te gaan van de op de hofnorm gebaseerde geregistreerd partnerschapsgerelateerde behoefte van de vrouw. Overige omstandigheden, bijvoorbeeld de omstandigheid dat het uitgavenpatroon gedurende het geregistreerd partnerschap (veel) lager was dan de inkomenssituatie toeliet, die in dit geval om een andere wijze van behoefteberekening vragen, zijn gesteld noch gebleken. Integendeel, uit de stukken en de door partijen afgelegde verklaringen ter mondelinge behandeling is gebleken dat zij in de periode van hun samenwoning binnen het geregistreerd partnerschap juist goed ervan hebben geleefd, hun inkomens opmaakten en luxueuze verbouwingen hebben laten doen, zodat de vrouw in de periode van het geregistreerd partnerschap gewend is geraakt aan de welstand die het gezamenlijk netto besteedbaar inkomen van partijen hun toen opleverde. Het hof vindt onder de gegeven omstandigheden de toepassing van de hofnorm een meer reële maatstaf om de behoefte van de vrouw te kunnen vaststellen dan de berekening van haar behoefte op grond van de in het geding gebrachte behoeftelijsten. Het hof is voor de vaststelling van de behoefte van de vrouw daarom uitgaan van de hofnorm.

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 03-09-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2019:7121

**Zaaknummer:** 200.252.914

## RECHTSPRAAK

### ***Burgerlijke stand. Doorhalen akten levenloos geboren kinderen (in 1968) en opmaking van een akte van geboorte en akte van overlijden.***

De officier van justitie heeft de rechtbank verzocht, op verzoek van de ouders en de ambtenaar, om op grond van artikel 1:24 BW de akten van levenloos geboren kind door te laten halen en alsnog een geboorteakte en een overlijdensakte op te laten maken van de twee kinderen. De rechtbank heeft het verzoek toegewezen en als volgt overwogen.

Wanneer een kind levend is geboren maar voor de aangifte van de geboorte is overleden, wordt op grond van de geldende wetgeving (art. 1:19i BW) zowel een akte van geboorte als een akte van overlijden opgemaakt. De wetgeving was anders op het moment van de geboorte en het overlijden van de twee kinderen. Toen werd een akte opgemaakt die vermeldde dat het kind op het moment van de aangifte niet in leven was (art. 1:20 lid 1 en 2 (oud) BW). Zo'n akte is voor de kinderen opgemaakt. De oude wetgeving bood de mogelijkheid tot doorhaling van deze akte en het opmaken van een akte van geboorte en een akte van overlijden (art. 1:20 lid 4 (oud) BW). Hoewel de huidige wetgeving deze mogelijkheid niet expliciet biedt, kan met toepassing van artikel 1:24 BW hetzelfde resultaat worden bereikt. De Commissie van advies voor de zaken betreffende de burgerlijke staat en de nationaliteit heeft op 8 december 2017 geadviseerd dat ouders van wie in het verleden een kind kort na de geboorte is overleden alsnog een verzoek moeten kunnen indienen bij de rechtbank om een geboorte- en overlijdensakte op te maken op grond van artikel 1:24 BW (bijlage 10 bij het verzoek). Dit sluit ook aan bij de bedoeling van de wetgever bij de wetwijziging van 1 januari 1995. De rechtbank is gelet op het voorgaande van oordeel dat de voor de kinderen opgemaakte akten kunnen worden doorgehaald en dat alsnog een geboorte- en overlijdensakte voor hen kan worden opgemaakt. Het is voor de ouders van grote emotionele waarde dat de kinderen op deze wijze worden vermeld in de registers van de burgerlijke stand. De rechtbank is van oordeel dat de overgelegde stukken voldoende gegevens bevat om het opmaken van een akte van geboorte en een akte van overlijden te gelasten. De rechtbank heeft gelet op het voorgaande het verzoek dus toegewezen.



**Instantie:** Rechtbank Den Haag

**Datum uitspraak:** 26-08-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBDHA:2019:9090

**Zaaknummer:** C/09/574701 / FA RK 19-4151

## RECHTSPRAAK

### **Pisiká/Moldavië**

***Oudervervreemding. Vervreemde ouder geeft aan dat kinderen door de andere ouder worden beïnvloed. Vertraagde rechtspraak. Nalaten van deurwaarder om uitspraak over gezag ten uitvoer te leggen.***

***Tenuitvoerlegging bemoeilijkt door verzet van de kinderen. Positieve verplichtingen van de autoriteiten. Autoriteiten hebben onvoldoende maatregelen genomen om de rechten van moeder ten uitvoer te leggen. Artikel 8 EVRM geschonden.***

Klaagster en P. trouwden in 2002 en kregen in 2003 een zoon. In 2006 gingen P. en klaagster uit elkaar en werd de echtscheiding uitgesproken. Het gezag over de zoon werd aan klaagster toegewezen. Na de scheiding bleef klaagster in de gezinswoning met P. wonen en in 2007 kregen ze een tweeling. In 2012 gingen ze weer uit elkaar. Klaagster verliet de woning met de drie kinderen.

Op 29 juni 2013 ontvoerde P. de twee jongste kinderen en bracht ze naar zijn woning. Op 31 juli 2013 verzocht klaagster de rechtbank Ialoveni P. te verbieden de kinderen bij haar weg te houden. Ze gaf aan dat hij de kinderen tegen haar beïnvloedde. Ze klaagde tevens over de ontvoering en verzocht de rechtbank de bodemzaak over gezag van de tweeling met urgentie te behandelen. Op 13 augustus 2013 vertelde klaagster aan de dienst voor sociale- en gezinsbescherming dat P. haar maar een zeer beperkte bezoekrechten toestond en dat ze zeker was dat hij de kinderen tegen haar beïnvloedde. Op 3 september 2013 bracht P. de kinderen terug bij klaagster.

De sociale dienst stelde een bezoekenregeling vast op grond waarvan de kinderen elk tweede weekend bij hun vader zouden zijn en voor de rest van de tijd bij hun moeder. P. belaagde klaagster en op 10 september 2013 werd hem een huisverbod voor drie maanden opgelegd. De volgende maanden haalde P. de kinderen op, hield ze bij hem en bracht ze terug naar klaagster wanneer hij dat wilde, niet volgens het bezoekschema. Op 20 december 2013 werd het huisverbod verlengd. P. bleef de kinderen wegnemen en terugbrengen wanneer hij dat wilde. In juli 2014 verzocht klaagster de rechtbank de bodemzaak over gezag van de tweeling met

spoed te behandelen, maar het verzoek werd afgewezen. Ook haar verzoek om een huisverbod werd afgewezen. Bij herhaling verzocht klagster om hulp van de sociale diensten maar tevergeefs. In augustus 2014 werd de zaak overgedragen aan de rechtbank Hîncești.

Op 19 november 2014 verzochten de sociale diensten de rechtbank om een machtiging om de kinderen gedurende een maand in een observatiecentrum te plaatsen, met het doel dat de kinderen aldaar psychologische begeleiding zouden krijgen, geheel vrij van de invloed van de ouders. Begin december 2014 concludeerden de sociale diensten dat de kinderen daadwerkelijk door P. tegen klagster werden beïnvloed, welke naar het oordeel van de sociale dienst een vorm van emotioneel misbruik was. Zolang de kinderen bij P. woonden zou elke ontmoeting met hun moeder een traumatiserende gebeurtenis zijn, aldus de sociale diensten. In februari 2015 wees de rechtbank het verzoek van de sociale diensten om een observatieplaatsing van de kinderen af. Op 6 februari 2015 belastte de rechtbank P. met het gezag over de twee jongste kinderen.

Op 24 juni 2015 vernietigde het hof Chișinău de uitspraak van de rechtbank en kende moeder het gezag over de twee jongste kinderen toe. Ondanks de uitspraak van het hof bleven de kinderen bij P. Klagster informeerde de politie en sociale diensten dat de kinderen zich tegen haar keerden. In november 2015 verzocht ze de rechtbank om met toepassing van een spoedmaatregel de kinderen bij P. weg te nemen en ze door een psycholoog te laten begeleiden. In januari 2016 verzocht klagster tenuitvoerlegging van de uitspraak. In februari 2016 startte de officier van justitie een strafrechtelijk onderzoek tegen P. vanwege het emotioneel misbruik van de kinderen, namelijk door ze tegen hun moeder te beïnvloeden. Klagster ondernam verschillende pogingen om de kinderen naar huis te nemen maar zonder succes. De kinderen verzetten zich tegen terugkeer bij de moeder. In december 2016 werden de kinderen voor 45 dagen bij hun grootouders vaderszijde uit huis geplaatst.

Tussen februari en juni 2017 werden ontmoetingen georganiseerd tussen klagster en P. met het oog op tenuitvoerlegging van de uitspraak van hof Chișinău. Op 18 maart 2018 diende P. een verzoek bij de rechtbank Ialoveni in om met het gezag van de kinderen te worden belast. Het verzoek werd ten aanzien van de tweeling toegekend. Die uitspraak werd door het hof Chișinău bevestigd. De kinderen waren inmiddels 11 jaar oud en wensten bij hun vader te wonen. De sociale diensten ondersteunden die oplossing.

In Straatsburg stelt klagster dat artikel 8 EVRM is geschonden. Het EHRM verwijst naar zijn vaste rechtspraak waarin algemene beginselen over het recht van ouder en kind op contact met elkaar zijn vastgesteld, op grond waarvan de staat verplicht is om maatregelen te nemen gericht op hereniging van ouder en kind, voor zover het belang van het kind daarmee wordt gediend (EHRM 23 september 1994, 19823/92, par. 55 (*Hokkanen/Finland*)). De verplichting

om hereniging te bewerkstelligen is niet absoluut. Waar de scheiding langer heeft geduurd kan het nodig zijn dat de ontmoetingen worden voorbereid (EHRM 9 april 2019, 878/13, par. 74, PFR 2019-0123 (*A.V./Slovenië*)). Beslissend is of de autoriteiten alle maatregelen hebben genomen die in het licht van de omstandigheden van het geval redelijkerwijs kunnen worden geveerd (*A.V./Slovenië*, par. 74). De belangen van de kinderen zijn de eerste overweging. Aan de belangen van het kind kan meer gewicht toekomen dan de belangen van de ouders. De mening van het kind moet worden ingewonnen en er moet aan die mening voldoende gewicht worden toegekend. De bezwaren van het kind vormen niet zonder meer een reden om de belangen van de ouders opzij te zetten, in het bijzonder niet wanneer ouder-kindcontacten in geding zijn. De mening van het kind mag geen vetorecht worden, zonder aandacht te hebben voor andere factoren en zonder dat de belangen van de kinderen worden onderzocht en vastgesteld (*A.V./Slovenië*, par. 72).

In Straatsburg brengt klagster twee klachten. Zij klaagt over het feit dat de uitspraak van het hof Chişinău van 24 juni 2015 niet ten uitvoer werd gelegd. En zij klaagt over het feit dat geen maatregel werd genomen om oudervervreemding tegen te gaan.

Het EHRM overweegt dat beide klachten betrekking hebben op de vraag of de staat zijn positieve verplichting is nagekomen. Tussen juli 2013 en november 2015 klaagde klagster negen keer over het gedrag van P. en de door hem bewerkstelligde vervreemding tussen haar en haar kinderen. De autoriteiten waren derhalve goed op de hoogte van klagsters standpunt. Zij wisten voorts dat de kinderen in deze periode bij P. verbleven, die derhalve ruime mogelijkheden had om de kinderen te beïnvloeden, in tegenstelling tot klagster, die in dat opzicht geen mogelijkheid had. Het valt het EHRM tevens op dat de sociale diensten in januari 2014 hadden opgemerkt dat de kinderen van beide ouders hielden, terwijl in november 2014 de kinderen verklaarden dat zij hun moeder haatten. Gelet op klagsters standpunt, welke door psychologisch onderzoek werd gestaafd, kon het de autoriteiten niet zijn ontgaan dat P. een serieuze bedreiging vormde voor klagsters relatie tot haar kinderen. Het EHRM merkt op dat na het eerste psychologisch onderzoek van de kinderen in januari 2014 het volgende psychologisch onderzoek pas tien maanden later is gedaan. Voorts werd in november 2014 vastgesteld dat de kinderen zich tegen hun moeder keerden en deden de sociale diensten het voorstel dat de kinderen gedurende een maand geobserveerd zouden worden. Aan dat voorstel is geen gevolg gegeven. Terwijl een maatregel gericht op het aanpakken van het emotioneel misbruik van de kinderen uitbleef, gebruikte moeder het enige middel dat haar ter beschikking stond: ze verzocht om een huisverbod. Hoewel ze een huisverbod kreeg, ging P. door met het meenemen van de kinderen wanneer hij dat wilde. Hij kon onbelemmerd zijn gang gaan, en lapte de door de sociale diensten vastgestelde contactregeling aan zijn laars. Toen in februari 2016 de officier van justitie een strafrechtelijk

onderzoek tegen P. begon, vernietigde hij maar liefst negen beslissingen waarin werd geweigerd juist een dergelijk onderzoek te doen. Vanaf juli 2013 verzocht klagster de rechtbank om de bodemzaak over gezag over de tweeling met spoed te behandelen. Het duurde echter anderhalf jaar voordat de rechtbank uitspraak deed. Gedurende die periode ging de oudervervreemding door. Deze vertraging is niet verenigbaar met het vereiste van uitzonderlijke voortvarendheid welke in deze soort zaken is vereist, aldus het EHRM.

Betreffende de tenuitvoerlegging deed de deurwaarder in januari 2016 een eerste poging, vergezeld van een psycholoog, enkele specialiseerde instanties en klagster, maar dit was vanwege het verzet van de kinderen vruchteloos. Gedurende elf maanden volgde geen verdere actie. Op 16 december 2016 is een poging gedaan om de kinderen van school te halen, maar ook deze mislukte vanwege het verzet van de kinderen. Daarna mislukten nog twee keer een poging. Het EHRM onderkent de moeilijkheid wanneer de kinderen echt niet willen meewerken waardoor complexe voorbereidingen nodig zijn. Het is het EHRM onduidelijk waarom de gesprekken tussen de ouders pas in het voorjaar van 2017 gevoerd werden en niet in 2016. Bovendien werden de kinderen niet psychologisch begeleid om zich op de ontmoetingen met hun moeder voor te bereiden, ondanks dat er sprake was van oudervervreemding. Artikel 8 EVRM is geschonden. Het EHRM veroordeelt de staat tot betalen van € 12.000 aan klagster ten aanzien van immateriële schade.

---

**Instantie:** Europees Hof voor de Rechten van de Mens

**Datum uitspraak:** 29-10-2019

**Zaaknummer:** 23641/17